

SEKRETARIAT
Przewodniczącego Rady Miasta
Włocławek
25. 11. 2024
data wpl. .... Nr .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA WŁOCŁAWEK
z dnia .....

Wydział Organizacyjno - Prawny i Kadry
Biuro Prawne

15. 11. 2024
Data wpl. .... Nr .....

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 r., poz.2151), art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz.1939), oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz.1465 i 1572)

uchwała się co następuje:

- § 1. Uchwała się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Włocławek.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt uchwały
Sprawdzono
pba pobrała legislacyjną
bez korektury

RADCA PRAWNY
Anna Kanińska
12.11.2024

UZASADNIENIE

W Polsce realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia na samorządy nakłada art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Natomiast ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązania problemów alkoholowych wskazując, iż zadania z tego obszaru stanowią zadania własne gminy.

Źródłem finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są, zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dochody gminy pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 wynika z rekomendacji i priorytetów dotyczących realizowania i finansowania gminnych programów określonych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Cechą wiodącą jest rozwijanie kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów uzależnień i ich skutków oraz zapobieganie tym zjawiskom poprzez prowadzenie szerokiej współpracy z instytucjami rządowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.

Mając na względzie wspólne źródło finansowania, zbliżony interdyscyplinarny zakres działań, adresatów planowanych zadań oraz kompleksowe podejście do prowadzenia działań o charakterze terapeutycznym, informacyjno-edukacyjnym i profilaktycznym odnoszącym się do przeciwdziałania uzależnieniom oraz towarzyszącym im patologiom społecznym, uchwalenie wspólnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wynika nie tylko z przepisów prawa ale również tworzy spójną politykę samorządu wobec uzależnień i związanych z nimi problemów społecznych.

Przyjęcie przez Radę Miasta Włocławek przedstawionego Programu przyczyni się do prowadzenia kompleksowych działań mających na celu m.in.: zmniejszenie populacji osób pijących alkohol w sposób szkodliwy i ryzykowny, zmniejszenie ilości i częstotliwości picia alkoholu przez młodzież, zwiększenie dostępności profesjonalnych działań terapeutycznych i pomocowych osobom uzależnionym i ich rodzinom, reintegrację społeczną i zawodową osób z problemem uzależnień i ich rodzin, ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i przemocy domowej wywołanych przez alkohol.

PREZYDENT MIASTA

Krzysztof Kukucki

3ŁÓWNY SPECJALISTA

Marta Mołewska

KIEROWNIK REFERATU

Joanna Kowalewska

p.o. DYREKTORA WYDZIAŁU

Anita Piątka

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Monika Jabłońska

Załącznik do
Uchwały Nr .....
Rady Miasta Włocławek
z dnia .....

**Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2025-2027**

GMINA MIASTO WŁOCŁAWEK

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	str. 3
II. Lokalna diagnoza problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie oraz stan zasobów w sferze rozwiązywania tych problemów na terenie miasta Włocławka	str. 4
III. Realizatorzy Programu oraz zasady jego realizacji, sposoby finansowania.	str. 18
IV. Cele i zadania Programu oraz sposoby realizacji poszczególnych zadań i wysokość środków finansowych na ich realizację	str. 21
V. Monitorowanie realizacji Programu i sprawozdawczość	str. 37

I. Wstęp

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 zwany dalej Programem, zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, a także w Narodowym Programie Zdrowia.

Zjawiska szkodliwego używania alkoholu, nadużywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych mają wielowymiarowy, negatywny wpływ na życie społeczne. Wiele problemów społecznych jest w ścisłej korelacji z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych często występują równolegle, mają podobne podłoże i niosą zbliżone negatywne konsekwencje. Planując działania profilaktyczne i terapeutyczne w przypadku problemów uzależnień i innych problemów społecznych z nimi powiązanych należy planować działania długofalowe. Analiza i weryfikacja dotychczasowych doświadczeń, otwartość na nowe potrzeby sprzyja doskonaleniu oraz rozwijaniu wprowadzanych od lat lokalnych rozwiązań.

Przepisy wskazują obszary aktywności samorządów lokalnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, które należy uwzględnić realizując działania dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom. To zadania związane z edukacją społeczną i promocją zdrowia, profilaktyką ale także wspieraniem leczenia, redukcją szkód zdrowotnych, rehabilitacją, reintegracją społeczną i zawodową. Nakładają na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek prowadzenia powyższych działań czyniąc je zadaniami własnymi gminy.

Charakter podejmowanych działań w zakresie profilaktyki jest wspólny dla wszystkich uzależnień. Wynika to z podobnych mechanizmów wpływających na jednostkę niezależnie od używanej substancji czy czynności, wywołującej uzależnienie.

Program obejmuje system różnorodnych działań skierowanych do wielu grup odbiorców, Przewiduje również działania ukierunkowane na osoby potencjalnie zagrożone problemami alkoholowymi, w tym w szczególności dzieci i młodzież. Ponadto przewiduje podjęcie przedsięwzięć informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do ogółu mieszkańców miasta.

Podstawą realizacji Programu jest współpraca instytucji, organizacji i osób fizycznych działających w tym obszarze. Opracowując Program założono:

- 1) wielosektorowość i interdyscyplinarność, tj. prowadzenie działań programu w oparciu o różne systemy (np. edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości),
- 2) spójność, która uwzględnia zakres i obszary oddziaływań innych kluczowych projektów miejskich w sferze polityki społecznej,
- 3) koncentrację na działaniach o udowodnionej skuteczności i efektywności,
- 4) uzupełnienie działań profilaktycznych i terapeutycznych poprzez organizację zajęć popołudniowych dla dzieci i młodzieży utrwalających umiejętność spędzania wolnego czasu bez sięgania po używkę,
- 5) partnerstwo realizatorów programu i podmiotów współuczestniczących w realizacji zadań.

Program realizowany będzie przy współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi, podmiotami leczniczymi, samorządowymi jednostkami zaangażowanymi w działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, a także uzależnień behawioralnych.

Założenia Programu zgodne są ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Włocławek na lata 2021 -2025

Działania realizowane w ramach niniejszego Programu finansowane są ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. Lokalna diagnoza problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej oraz stan zasobów w sferze rozwiązywania tych problemów na terenie miasta Włocławka

Alkohol jest napojem konsumowanym powszechnie. Od 15 lat spożycie wynosi nie mniej niż 9 litrów 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W 2022 roku w Polsce wypito 9,37 litrów - mniej niż rok wcześniej. W badaniu przeprowadzonym w roku 2021 przez Fundację CBOS, podobnie jak we wcześniejszych pomiarach, napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki¹.

Rozpowszechnienie problemu uzależnień w danej społeczności można oszacować na podstawie wskaźników opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom).

Osoby uzależnione od alkoholu stanowią około 2% populacji. W przypadku Włocławka to około 2 000 osób. Około 4 000 dorosłych żyje w bliskim otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice – 4% populacji). Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików to kolejna grupa licząca nieomal 4 000 osób (ok. 4%). Problem picia w sposób szkodliwy, który powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne dotyczy ok. 5 000 – 7 000 osób (5% - 7% populacji). Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym to 2/3 osób dorosłych i 2/3 dzieci z tych rodzin - razem ok. 5 300 osób dorosłych i dzieci. Osoby uzależnione od narkotyków stanowią ok. 0,2% populacji – około 200 osób.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a z jego spożywaniem wiąże się ponad 200 rodzajów chorób i urazów². Choroby występujące na tle używania alkoholu to przede wszystkim: urazy, zaburzenia umysłowe i psychiczne, niektóre nowotwory, zaburzenia żołądkowo-jelitowe, choroby układu sercowo-naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostno-szkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego i szkody prenatalne. Corocznie z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych ze spożywaniem alkoholu umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób.

Coraz częściej podkreślanymi problemami dotyczącymi osób nadużywających alkoholu są zaburzenia zdrowia psychicznego. W kompleksowym badaniu stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań – EZOP³ szacuje się, że z zaburzeniami tymi choć raz w życiu zmagają się o się 7,3% mieszkańców Polski powyżej 18 roku życia. Przekłada się to na społeczność włocławską liczącą około 6 885 osób.

Punktem wyjścia do opracowania oraz monitorowania realizacji Programu jest diagnoza problemów w zakresie alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Program powinien odnosić się do konkretnych problemów wskazanych w przeprowadzonej diagnozie. Ocena lokalnej sytuacji ułatwia tworzenie i wdrażanie adekwatnych do potrzeb działań, a następnie ich ewaluację, co w efekcie przyczynia się do podniesienia jakości działań prowadzonych na poziomie lokalnym. Diagnoza stanowi także istotne wsparcie dla lokalnej polityki i działań praktycznych poprzez identyfikowanie i wybór priorytetowych problemów wymagających interwencji. Opierając działania na wnioskach z przeprowadzonej analizy, można efektywniej wykorzystywać lokalne zasoby służące do rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

W 2022 roku na zlecenie Gminy Miasto Włocławek Państwowa Uczelnia Zawodowa przeprowadziła badania i przygotowała diagnozę lokalnych problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych we Włocławku. Miasto Włocławek uczestniczy w badaniach Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom dotyczących działań profilaktycznych w społeczności lokalnej, których pierwsza edycja zo-

¹ Raport „2023 uzależnienia w Polsce”, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

² www.who.int

³ www.ezop.edu.pl

stała zrealizowana przez Fundację Praesterno w 2023 roku. Badania zdefiniowały i określiły poziom zagrożeń związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych, strukturę jego spożycia, dały możliwość poznania opinii i postaw mieszkańców miasta wobec alkoholu i zjawisk towarzyszących jego picciu, w szczególności dotyczących poziomu jego dostępności i spożywania przez dzieci i młodzież.

Zespoły badawcze sformułowały następujące wnioski:

- 1) Diagnoza przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców Włocławka na temat problemów alkoholowych oraz innych problemów społecznych w 2022 r. w porównaniu z rokiem 2012 i 2017 jest nadal niepokojąca.
- 2) Mieszkańcy Włocławka nie dokonują satysfakcjonującej oceny swojej sytuacji materialnej, podkreślając, że pozwala ona najczęściej na zaspokojenie podstawowych potrzeb ich rodzin.
- 3) Włocławianie najczęściej deklarują okazjonalne picie alkoholu (podobnie jak w 2012 r. i 2017 r.).
- 4) Zmniejszył się odsetek osób wskazujących na abstynencję alkoholową w okresie ostatnich 12 miesięcy. Częściej po alkohol sięgają mężczyźni niż kobiety.
- 5) W opinii włocławian w mieście jest wystarczająca liczba punktów sprzedaży alkoholu; postulują nawet ich zmniejszenie.
- 6) Badani dostrzegają związek między picciem alkoholu a zjawiskiem przemocy domowej oraz agresją.
- 7) Włocławianie, podobnie jak w 2012 r. i 2017 r., potwierdzają, że znają instytucje, które udzielają wsparcia w związku z rozwiązywaniem problemów wynikających z nadużywania czy uzależnienia od alkoholu, ale z tej pomocy korzystają stosunkowo rzadko. Niemniej jednak wskazują, że instytucje te nie spełniają oczekiwań społecznych.

Wyniki badań przeprowadzone wśród dzieci i młodzieży w obszarze zachowań ryzykownych:

- 1) Potwierdzają fakt spożywania alkoholu w blisko 1/3 grupy badanych.
- 2) Zarówno chłopcy, jak i dziewczęta (3,7%) potwierdzili, że spożywali alkohol na terenie szkoły oraz w jej otoczeniu (0,4% uczniów szkół podstawowych, 11,6% - szkół ponadpodstawowych).
- 3) Na pytanie o motywy picia napojów alkoholowych najczęściej odpowiadano, że „z ciekawości” – 24,9%, „dla zabawy i relaksu” – 21,1% oraz „dla poprawy samopoczucia” – 9,7%).
- 4) Zdecydowanie największa grupa (85,1%) w ciągu ostatnich 30 dni nie spożywała alkoholu ani razu, nie była w stanie upojenia alkoholowego ani razu (95,3%).
- 5) 7,9% uczniów potwierdziła fakt upicia się 1 do 10 razy.
- 6) 8,2% wskazało, że miało kontakt ze środkami psychoaktywnymi.
- 7) Wśród uczniów najwięcej osób uznało, że zażywanie środków psychoaktywnych „pozwala się im zrelaksować” – 63 osoby (77,8%).
- 8) Stosunkowo nowym, ale także bardzo niebezpiecznym zjawiskiem, jest palenie przez młodzież e-papierosów (19,9%), jako alternatywy dla tradycyjnego papierosa.

Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc:

- 1) Wyniki badań wykazały, że w ciągu ostatnich dwóch miesięcy większość uczniów – (62,7%) przyznaje, że była ofiarą przemocy w szkole oraz uczestniczyła w stosowaniu przemocy wobec innych (62,3%).
- 2) Większość uczniów – (54,9%) w ciągu ostatnich dwóch miesięcy zadeklarowała, że była ofiarą cyberprzemocy i brała udział w cyberprzemocy (55,6%).
- 3) Najczęściej wymienianą formą przemocy, zarówno u chłopców (30,1%), jak i dziewcząt (26,3%), były przekleństwa.

1. Dane statystyczne

Gmina współpracując z instytucjami z terenu miasta przeprowadza analizy dotyczące problematyki uzależnień wśród mieszkańców Włocławka. Systematycznie pozyskiwane są dane od organów i podmiotów współrealizujących zadania określone w Programie, w tym od: Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz podmiotów leczniczych.

Poniżej, wybrane dane związane z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami.

1) Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna

Podmiot realizujący świadczenia terapeutyczne	Liczba świadczeń finansowanych przez UM Włocławek		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej- Poradnia Leczenia Uzależnień we Włocławku, ul. Kaliska 104a	90	131	133
Powiatowe Centrum Zdrowia, Samodzielny Publiczny Zespół Przychodni Specjalistycznych - Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia we Włocławku, ul. Stodólna 70	40	50	50
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie - Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, ul. Szpitalna 3	51	0	85

*W związku z wprowadzonym stanem epidemicznym realizacja świadczeń z zakresu terapii uzależnień w roku 2022 została znacząco ograniczona.

2) Pomoc socjalna, psychospołeczna i prawna, ochrona przed zjawiskiem przemocy w rodzinie

Podmiot	Kategoria	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	4 532	3 981	3 581
	liczba osób w tych rodzinach	7 641	6 646	5 842
	liczba rodzin z problemem alkoholowym	191	155	64
	liczba osób w tych rodzinach	238	193	85
	liczba rodzin z problemem narkomanii	17	12	6
	liczba osób w tych rodzinach	17	12	6
Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej MOPR (ul. Żytnia 58)	liczba środowisk objętych wieloaspektową pomocą specjalistyczną (w tym środowiska dotknięte uzależnieniami)	277	292	340
	ogólna liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej w ramach grup	0	0	

	wsparcia, punktów konsultacyjnych i telefonów zaufania			0
Klub Integracji Społecznej MOPR	uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego	38	28	23
	uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej	8	2	1
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego	24	39	32
	liczba przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami	189	337	154
	liczba wniosków skierowanych do sądu rejonowego o zastosowanie leczenia	1	23	37

3) Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie

Rok	Liczba pobyków osób zatrzymanych do wytrzeźwienia ogółem	Liczba osób przewiezionych przez Straż Miejską	Liczba osób przewiezionych przez Policję	Liczba osób objętych działaniami wspierająco-terapeutycznymi
2023 – cały rok	762	250	512	627

4) Lokalny rynek alkoholowy

Dostępność fizyczna i ekonomiczna alkoholu wpływa bezpośrednio na wielkość spożycia i związane z tym rozpowszechnienie problemów zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Ograniczanie dostępności alkoholu jest jednym z działań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. Może być realizowane w formie ekonomicznej – relacji między ceną alkoholu a dochodami potencjalnych konsumentów, na którą samorządy nie mają wpływu oraz w formie dostępności fizycznej – gęstość sieci punktów sprzedaży. Prace legislacyjne nad ustawą pozwoliły docelowo przekazać większość kompetencji, obowiązków i środków finansowych na rozwiązywanie problemów alkoholowych samorządom gminnym. Działanie takie jest uzasadnione z uwagi na znajomość problemów lokalnych społeczności przez władze samorządowe i radnych oraz specyfikę danego regionu i posiadane zasoby. Do narzędzi reglamentacyjnych udostępnionych samorządom gminnym należą:

- limitowanie zezwoleń na sprzedaż wszystkich napojów alkoholowych, także piwa i tych które zawierają do 4,5% alkoholu, nie uwzględnianych we wcześniejszym stanie prawnym,
- określanie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- wprowadzanie ograniczeń sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem zakupu w godzinach nocnych,

- wprowadzanie czasowego lub stałego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w innych niewymienionych w ustawie miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy ze względu na ich charakter.

Obecnie we Włocławku, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tekst jednolity ogłoszony w 2023 roku, kwestie limitów i dostępności do alkoholu regulują następujące uchwały:

- Uchwała Nr XLV/77/2018 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Włocławek (Dz. U. Woj. Kuj-Pom. z 2018 r., poz. 3544).
- Uchwała Nr XLVIII/97/2018 Rady Miasta Włocławek z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Włocławek (Dz. U. Woj. Kuj-Pom. z 2018 r., poz. 4485).

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona przez uchwałę rady miasta									
Poza miejscem sprzedaży (sklepy)				W miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)				Ogółem	
Według zawartości alkoholu			Razem	Według zawartości alkoholu			Razem		
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (bez piwa)	powyżej 18%		do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (bez piwa)	powyżej 18%			
240	220	220	680	100	60	60	220	900	
Liczba wydanych zezwoleń uprawniających przedsiębiorców do sprzedaży napojów alkoholowych ważnych w danym roku									
2021 r.	47	51	49	147	19	10	8	37	184
2022 r.	83	76	80	239	20	9	9	38	277
2023 r.	62	56	58	176	25	20	13	58	234

W 2023 roku jeden punkt sprzedaży alkoholu przypadł na 354 mieszkańców Włocławka. W województwie kujawsko-pomorskim stosunek ten wynosił 1:311, a w Polsce 1: 303. W przypadku sprzedaży detalicznej, jeden punkt przypadł na 475 mieszkańców. Natomiast jeden punkt gastronomiczny, w którym są sprzedawane napoje alkoholowe przypadł na 1 381 mieszkańców.

Podmiot	Kategoria	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Referat Ewidencji Gospodarczej UM Włocławek	liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (na dzień 31.12), w tym:	290	286	285
	- sprzedaż detaliczna	216	211	212
	- gastronomia	73	75	73
	- organizacja przyjęć	1	0	0
	liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych ogółem (na dzień 31.12)	340	339	354

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie Włocławka w 2023 roku wyniosła 148 944 539 zł, z czego blisko połowę stanowiły wpływy ze sprzedaży alkoholu wysokoprocentowego. Statystycznie każdy mieszkaniec Włocławka, niezależnie od wieku, w 2023 roku wydał na napoje alkoholowe 1 448 zł.

2. Analiza SWOT – silne i słabe strony polityki społecznej w obszarze uzależnień.

Analiza SWOT jest procedurą analityczną, która pozwala na porządkowanie danych oraz ich przystępną prezentację. Metoda ta łączy analizę czynników wewnętrznych, oraz bliższego i dalszego otoczenia przedmiotowego obszaru - w przypadku Programu: profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień we Włocławku. Istotą analizy jest identyfikacja czynników wpływających na funkcjonowanie Programu i wskazanie kierunków działania (priorytetów) zmierzających do osiągnięcia założonych celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeniu słabych stron i wykorzystywaniu szans i mocnych stron w danym obszarze. Jest to istotny element etapu procesu planowania, stanowiący punkt wyjścia dla określenia celów, kierunków działań i zadań.

Oparta jest na podziale czynników oddziałujących na cztery grupy:

- S (strengths) – czynniki wewnętrzne pozytywne: mocne strony, atuty, zalety - czyli co powinno być kontynuowane;
- W (weaknesses)- czynniki wewnętrzne negatywne: słabe strony, słabości, bariery, wady - czyli co nie działa, czego brakuje;
- O (opportunities)- czynniki zewnętrzne pozytywne: szanse na korzystne zmiany - czyli co sprzyja działaniu i co wprowadzaniu zmian;
- T (threats)- czynniki zewnętrzne negatywne: zagrożenia, niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych - czyli co może zagrażać wprowadzaniem zmianom.

Realizując założenia polityki przeciwdziałania uzależnieniom należy skupić się na wykorzystaniu szans czyli silnych stron wskazanych w czynnikach wewnętrznych. Przy czym jednocześnie należy brać pod uwagę czynniki zewnętrzne, które stwarzają dla Miasta zarówno szanse jak i zagrożenia. Przedstawiona poniżej analiza SWOT powstała w oparciu o materiały zebrane od instytucji, podmiotów i organizacji współdziałających z Urzędem Miasta Włocławek przy realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Postrzeganie alkoholizmu jako jednego z najpoważniejszych czynników ryzyka dla zdrowia populacji (wg WHO). 2. Współpraca międzyinstytucjonalna - zaangażowanie różnych podmiotów publicznych i niepublicznych w działania na rzecz promocji zdrowego stylu życia oraz zapobiegania zachowaniom ryzykownym przez dzieci i młodzież. 3. Wysokie kompetencje kadry zatrudnionej w podmiotach działających w obszarze udzielania pomocy osobom dotkniętym problemem uzależnienia, bądź zagrożonym uzależnieniem. 4. Różnorodność form wsparcia oraz stały rozwój placówek pomocowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała wiedza społeczna na temat działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 2. Zbyt mała liczba edukatorów i profilaktyków. 3. Zróżnicowany poziom jakości realizowanych zadań przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty. 4. Brak nowych podmiotów specjalizujących się w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych. 5. Niewystarczająca informacja zwrotna na temat oceny działań realizowanych w ramach Programu z perspektywy odbiorców służąca doskonaleniu systemu.

<p>5. Stowarzyszenie abstynenckie z ofertą pomocy osobom z problemem alkoholowym oraz ich rodzinom, promujące życie w trzeźwości.</p> <p>6. Stabilność finansowania Programu – wydzielone środki w budżecie Miasta.</p>	
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Regulacje prawne - ustawowy obowiązek w zakresie opracowania i realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.</p> <p>2. Systematycznie prowadzone przez różne instytucje badawcze i naukowe badania na poziomie europejskim, krajowym, wojewódzkim i miejskim obejmujące problematykę uzależnień.</p> <p>3. Program uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez osoby prowadzące terapię uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w zakładach leczenia odwykowego - realizowany przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.</p> <p>4. Program potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - realizowany przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom</p> <p>5. Otworzenie się na nowe formy terapii np. przez Internet.</p> <p>6. Funkcjonowanie stron internetowych promujących prozdrowotny styl życia, informujących o możliwościach uzyskania wsparcia przez osoby uzależnione od alkoholu i zagrożonych uzależnieniem.</p>	<p>1. Ryzykowne zachowania wśród młodzieży, w tym obniżenie wieku inicjacji alkoholowej.</p> <p>2. Społeczne przyzwolenie na nadużywanie napojów alkoholowych.</p> <p>3. Mała wiedza społeczna o standardach profilaktycznych i zasadzie oparcia o działania z udowodnioną skutecznością.</p> <p>4. Niechęć do podejmowania leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione.</p> <p>5. Niska skuteczność działań w zakresie sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.</p> <p>6. Stereotypowe postrzeganie osób uzależnionych i ich rodzin oraz nietrzeźwości.</p> <p>7. Stygmatyzacja dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>8. Ograniczone możliwości wspierania osób i rodzin ukrywających problemy i unikających pomocy.</p> <p>9. Zwiększająca się różnorodność czynników prowadzących do uzależnień - zarówno od substancji psychoaktywnych jak i powodujących uzależnienia behawioralne.</p> <p>10. Zaniedbywanie relacji rodzinnych, społecznych i zdrowia psychicznego powodujące problemy w rodzinie, np. przemoc lub uzależnienia.</p>

Szkodliwe używanie alkoholu, nadużywanie alkoholu oraz zażywanie substancji psychoaktywnych – zjawiska te mają wielowymiarowy, negatywny wpływ na życie społeczne. Wiele problemów społecznych jest w ścisłej korelacji z problemowym używaniem alkoholu. Planując działania zapobiegawcze należy ujmować je holistycznie, mając na uwadze różne sfery życia społecznego.

Działania planowane do realizacji w ramach Programu powinny obejmować jak najszerszy wachlarz życia społecznego. Podejmowane czynności o charakterze profilaktycznym powinny być adresowane nie tylko do dzieci i młodzieży, ale również do osób w fazie wczesnej, średniej i późnej dorosłości - czyli do ogółu społeczeństwa, poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej i zdrowotnej. Należy zatem zadbać o realizację profilaktyki uniwersalnej adresowanej do wszystkich mieszkańców podejmując np. przedsięwzięcia edukacyjno-informacyjne, działania profilaktyczne kształtujące i utrwalaające pozytywne postawy i wartości. Ważne również są działania pomocowe, terapeutyczne i rehabilitacyjne skierowane do osób dotkniętych problemem uzależnienia i osób współuzależnionych. Ponadto program powinien uwzględniać działania służące ograniczeniu dostępu do substancji psychoaktywnych.

Badania wskazują, że czynnikiem który w największym stopniu kształtuje zachowania zdrowotne ludzi jest edukacja. Zwiększa ona wiedzę na temat świata i istniejącej sytuacji, buduje zaufanie do samego

siebie i zwiększa umiejętności i zdolności działania obejmującego wiedzę, doświadczenie i praktyczne umiejętności. Wszystko to ma na celu umacnianie zdrowia. Gromadzona wiedza i różnorodne doświadczenia są jej podstawą, a celem jest wspieranie zdrowia społeczności lokalnej poprzez ich kształcenie. Edukacja wpływa na proces umacniania zdrowia pojedynczych osób, rodzin, a także na zmianę warunków środowiskowych w miejscu nauki, pracy i rekreacji. Kluczową kwestią dla promocji zdrowia jest zapewnienie aktywnego uczestnictwa całego społeczeństwa w działaniach na rzecz zdrowia. W modelu promocji zdrowia przywiązuje się ogromną wagę do jednostkowej odpowiedzialności za zdrowie. Ważne jest posiadanie wiedzy na temat czynników, które umacniają i niszczą zdrowie oraz wyrabiają postawy prozdrowotne. Świadomość społeczna, że promocja zdrowia zaczyna się w domu, szkole, miejscu pracy i wypoczynku czyli wszędzie tam gdzie zdrowie można umocnić lub stracić jest niezbędna. Profilaktyka uzależnień to świadome działania nastawione na jednostki lub grupy społeczne, które mają na celu ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych i zapobiegają różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią. Może ona również polegać na wzmacnianiu czynników chroniących, poprzez wspieranie potencjału rozwojowego odbiorców tych działań.

Uzależnienie od alkoholu pociąga za sobą liczne szkody zarówno w obszarach dotyczących osoby uzależnionej, jego bliskich jak i w społeczeństwie. Celem leczenia osób uzależnionych jest całkowita abstynencja. Czasami jednak osobom dotkniętym problemem alkoholowym mimo wielokrotnie podejmowanych prób trudno jest osiągnąć cel. Wówczas terapia może zostać ukierunkowana na redukcję szkód czyli działanie, którego celem jest minimalizacja szkód i zagrożeń związanych z ryzykownymi zachowaniami.

Jednym z praw człowieka jest dostęp do opieki specjalistycznej. Prawem osoby uzależnionej jest dostęp do odpowiedniej formy terapii uzależnień. Od wielu lat Miasto stara się zapewnić zróżnicowaną ofertę terapeutyczną i osób uzależnionych, współuzależnionych.

3. Zasoby

Zadania, które są związane bezpośrednio lub pośrednio z rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej i innych problemów społecznych realizują różnorodne instytucje i podmioty z terenu Włocławka, ich działania mają na celu:

- 1) tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobiegania występowaniu postaw i patologicznych, społecznie nieakceptowalnych zachowań, które grożą rozwojem uzależnień od alkoholu, narkotyków i Nowych Substancji Psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych;
- 2) ograniczanie występowania negatywnych zjawisk, będących skutkiem nadużywania alkoholu, zażywania substancji narkotykowych oraz zachowań ryzykownych towarzyszących tym zjawiskom;
- 3) funkcjonowanie systemu działań pomocowych skierowanych do osób uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, jak również do ich rodzin i osób współuzależnionych;
- 4) udzielanie pomocy terapeutycznej, socjoterapeutycznej oraz innej profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom uzależnionym i członkom ich rodzin (np. osobom współuzależnionym, Dorosłym Dzieciom Alkoholików);
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych, które mają na celu kształtowanie i utrwalanie pozytywnych postaw i wartości ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
- 6) realizację przedsięwzięć informacyjnych skierowanych do ogółu mieszkańców, mających na celu zbudowanie w społeczności lokalnej świadomości gdzie szukać pomocy w razie wystąpienia problemów z uzależnieniami u kogoś bliskiego;
- 7) podejmowanie działań ograniczających dzieciom i młodzieży dostępu do substancji psychoaktywnych.

Stan zasobów w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i innych patologii na terenie miasta Włocławek:

3.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włocławku

Zadaniem Miejskiej Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych jest inicjowanie i prowadzenie działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym:

- 1) podejmowanie wobec mieszkańców Miasta zadań związanych z procedurą zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu, w tym:
  - a) przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego osób wskazanych jako nadużywających alkoholu,
  - b) prowadzenie rozmów z motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, oraz członkami rodzin tych osób,
  - c) kierowanie osób nadużywających alkoholu do biegłych sądowych w celu wydawania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - d) kierowanie wniosków do sądu rejonowego o wszczęcie postępowania wobec osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie osobom pijącym szkodliwie pomocy psychospołecznej poprzez motywowanie do podjęcia leczenia;
- 3) motywowanie członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe do skorzystania ze świadczeń pomocowych, terapeutycznych dla osób współuzależnionych;
- 4) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej poprzez motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia;
- 5) motywowanie Dorosłych Dzieci Alkoholików, które zgłaszają do procedury zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu swoich rodziców;
- 6) opiniowanie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miasta Włocławek;
- 7) prowadzenie wsparcia merytorycznego oraz prowadzenie stałego systemu informacji, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii skierowanego do stowarzyszeń, klubów abstynenta oraz innych organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta Włocławka;
- 8) podejmowanie działań interwencyjno-informacyjnych w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w art. 13¹ mówiącym o zasadach reklamy i promocji napojów alkoholowych i art. 15 dotyczącym zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim lub na kredyt;
- 9) uczestnictwo członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej we Włocławku, i w grupach diagnostyczno-pomocowych powoływanych w celu prowadzenia pracy z osobą doświadczającą przemocy domowej i opracowywania indywidualnego planu pomocy, zgodnie z uzasadnionymi potrzebami dotyczącymi rodzin, w których dochodzi do aktów przemocy wynikających z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z jej członków.

3.2. Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie

Do zadań Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie należy między innymi:

- 1) świadczenie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i zagrożonym uzależnieniem;
- 2) współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi instytucjami i organizacjami, których działalność ma na celu przeciwdziałanie skutkom uzależnienia;

- 3) udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień od substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 4) prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków, Nowych Substancji Psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) uczestniczenie w miejskim systemie informacji, w zakresie dostępności świadczeń pomocowych i terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików, kierowanego do mieszkańców miasta Włocławka.

3.3. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku

- 1) wspiera osoby i rodziny w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych mając na celu zapobieganie uzależnieniom;
- 2) wspomaga rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczych wobec dzieci i podejmuje działania zapobiegające występowaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu;
- 3) wspiera reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin. Zadanie to realizuje Klub Integracji Społecznej, który wzmacnia miejski system zabezpieczenia socjalnego, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez aktywizację zawodową, społeczną oraz usamodzielnienie ww. osób;
- 4) prowadzi placówki wsparcia dziennego – świetlice profilaktyczno-wychowawcze: „Zefir”, „Zacisze”, „Zapiecek”, „Zorza”, „Zachęta”;
- 5) prowadzi sprawy związane z działalnością jednostek organizacyjnych instytucjonalnej pieczy zastępczej w zakresie niezastrzeżonym na rzecz innych podmiotów, sprawuje merytoryczną kontrolę realizacji zadania prowadzenia całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych przez podmioty działające na zlecenie Prezydenta Miasta Włocławek;
- 6) udziela pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową, zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej;
- 7) wspiera osoby dotknięte przemocą domową w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej, szczególnie w zakresie prawnym, rodzinnym, finansowym i zawodowym;
- 8) współpracuje z podmiotami realizującymi procedurę „Niebieska Karta” w sytuacjach związanych z nadużyciem alkoholu i zażywaniem innych środków psychoaktywnych.

3.4. Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. - Poradnia Leczenia Uzależnień we Włocławku

Działalność Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej w zakresie wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych związana jest z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki oraz opieki specjalistycznej. W strukturze MZOZ działa Poradnia Leczenia Uzależnień, która:

- 1) prowadzi leczenie niestacjonarne, między innymi: kompleksowy podstawowy program terapii uzależnienia od alkoholu i narkotyków, terapię indywidualną i grupową dla osób dorosłych, młodzieży i dzieci, rehabilitację po odbytych leczeniu, leczenie zespołów abstynencyjnych w warunkach ambulatoryjnych oraz realizuje program ograniczania picia alkoholu i redukcji szkód;
- 2) realizuje program ponadpodstawowy: treningi konstruktywnych zachowań oraz asertywności dla osób współuzależnionych;
- 3) prowadzi grupy „after care”, konsultacje indywidualne dla dzieci, młodzieży, dorosłych i rodziców;

- 4) prowadzi poradnictwo dla przedstawicieli różnych grup zawodowych - nauczycieli, pedagogów, kuratorów sądowych, policjantów- oraz działalność informacyjno - edukacyjną dla młodzieży włocławskich szkół.

3.5. Powiatowe Centrum Zdrowia - Samodzielny Publiczny Zespół Przychodni Specjalistycznych we Włocławku - Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

- 1) Udziela świadczenia z zakresu psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu (tzw. after care) dla pacjentów, którzy ukończyli podstawowy program terapii w systemie ambulatoryjnym lub stacjonarnym. Podczas psychoterapii prowadzone są zajęcia związane z rozpoznawaniem i usuwaniem zaburzeń emocjonalnych zagrażających trwałej abstynencji oraz przeprowadzany jest trening umiejętności służących dalszemu zdrowiu, rehabilitacji społecznej i rodzinnej. Udziela świadczenia z zakresu pogłębionej terapii dla osób uzależnionych w procesie terapii uwagę poświęca się na wzmocnienie abstynencji i zdolności rozwiązywania problemów w życiu. Pacjenci pracują nad zwiększeniem zasobów redukcji stresu oraz wprowadzaniem w życie nabytych umiejętności i nowych strategii działania.
- 3) Udziela świadczenia z zakresu psychoterapii dla osób współuzależnionych polegająca na psychoterapii osobistych problemów emocjonalnych związanych ze współuzależnieniem, nauką nowych umiejętności interpersonalnych, społecznie niezbędnych dla zdrowia oraz budowania więzi i utrzymania wsparcia.

3.6. Stacjonarne placówki leczenia odwykowego, z którymi współpracuje Miasto Włocławek:

- 1) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie, Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu – realizujący podstawowy program terapii odwykowej oraz programy uzupełniające (ponadstandardowe).
- 2) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu:
  - a) Całodobowy Oddział Odwykowy z Oddziałem Detoksykacji,
  - b) Całodobowy Młodzieżowy Oddział Leczenia Uzależnień,
  - c) Ośrodek Krótkoterminowej Terapii Uzależnień:
    - udziela świadczenia w zakresie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
    - zwiększa kompetencje zawodowe pracowników leczenia odwykowego w zakresie terapii uzależnienia,
    - wprowadza nowe formy terapii i rehabilitacji osób uzależnionych.

3.7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Włocławku

- 1) Wspomaga wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, w tym nabywanie umiejętności z zakresu rozwiązywania problemów i komunikacji społecznej.
- 2) Realizuje profilaktyczną działalność informacyjno-edukacyjną wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.
- 3) Prowadzi profilaktykę uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka.
- 4) Wspomaga wychowawczą i edukacyjną funkcję rodziny i szkoły.

3.8. Komenda Miejska Policji we Włocławku

- 1) Chroni spokój, bezpieczeństwo i porządek w miejscach publicznych, w tym: eliminuje przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.
- 2) Eliminuje spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem.

- 3) Wykrywa przypadki sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- 4) Inicjuje i organizuje działania mające na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym.
- 5) Wykrywa przestępstwa i wykroczenia oraz ściga sprawców tych czynów.
- 6) Kontroluje przestrzeganie przepisów porządkowych i administracyjnych.
- 7) Realizuje procedury „Niebieskie Karty” w ramach systemu zapobiegania przemocy domowej.
- 8) Prowadzi działania prewencyjne w różnych środowiskach.

3.9. Straż Miejska we Włocławku

- 1) Chroni spokój i porządek w miejscach publicznych, w tym: eliminuje przypadki zakłócenia ładu i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe wewnątrz i wokół placówek handlowych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Eliminuje spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem.
- 3) Wykrywa przypadki sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- 4) Reaguje na przypadki spożywania alkoholu lub wprowadzania się w stan odurzenia przez nieletnich.
- 5) Monitoruje i kontroluje punkty sprzedaży napojów alkoholowych.
- 6) Prowadzi działania edukacyjno-profilaktyczne w placówkach oświatowo-wychowawczych.

3.10. Sąd Rejonowy we Włocławku – Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego zajmuje się m.in.:

- 1) rozpoznawaniem spraw w zakresie postępowania nieprocesowego dotyczącego dorosłych, nieletnich i małoletnich.
- 2) rozpatruje m.in. sprawy o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz zmianę orzeczenia o obowiązku leczenia odwykowego, ustanie obowiązku leczenia odwykowego, o ustanowienie kuratora dla małoletniego, umieszczenia małoletniego w pieczy zastępczej, ustalenie miejsca pobytu małoletniego, ustalenie kontaktów z małoletnim, o demoralizację, o czyn karalny, o zmianę środka wychowawczego i jego uchylene.

3.11. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Realizuje określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, które są związane z wykonywaniem orzeczeń sądu, w tym sprawują nadzory wobec osób uzależnionych od alkoholu, zobowiązanych do leczenia odwykowego. W skład Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wchodzi:

- 1) sędziwi kuratorzy zawodowi dla dorosłych,
- 2) sędziwi kuratorzy zawodowi rodzinni,
- 3) kuratorzy społeczni.

3.12. Schronisko dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn we Włocławku prowadzone przez Caritas Diecezji Włocławskiej:

Caritas Diecezji Włocławskiej na zlecenie Gminy Miasto Włocławek realizuje zadanie polegające na prowadzeniu Schroniska dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn we Włocławku. Osobom w kryzysie bezdomności zapewnione jest miejsce noclegowe, pełne codzienne wyżywienie (trzy posiłki), odzież i środki czystości.

W okresie jesienno-zimowym (od 1 października do 30 kwietnia każdego roku) miasto zapewnia również schronienie dla osób bezdomnych w ogólnodostępnej ogrzewalni. Funkcjonującej całodobowo przez 7 dni w tygodniu.

3.13. Kujawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Wiślak” Włocławek:

Kujawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Wiślak” Włocławek prowadzi działalność pomocową skierowaną do osób uzależnionych i ich rodzin, zajmuje się m.in.:

1. prowadzeniem grup wsparcia dla osób trzeźwiejących które mają na celu udzielanie pomocy psychospołecznej poprzez motywowanie do podjęcia leczenia, motywowaniem członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe do skorzystania ze świadczeń pomocowych, terapeutycznych dla kierowanych do osób współuzależnionych;
2. prowadzeniem grup wsparcia dla Dorosłych Dzieci Alkoholików;
3. propaguje trzeźwość, utrwala postawy trzeźwościowe;
4. prowadzi telefon dla osób będących w kryzysie uzależnienia.

3.14. Placówki systemu oświaty we Włocławku

Szkoły publiczne:

- **Szkoły Podstawowe:** 15 szkół - dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Włocławek; 2 - szkoły dla których organem prowadzącym jest inna instytucja;
- **Szkoły Ponadpodstawowe:** 6 zespołów szkół technicznych dla których Gmina Miasto Włocławek jest organem prowadzącym, 5 liceów ogólnokształcących- 4 dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Włocławek, 1 prowadzone przez inną instytucję, niż Gmina Miasto Włocławek.

W placówkach edukacyjnych prowadzone są następujące działania:

- 1) profilaktyczna działalność informacyjno-edukacyjną skierowana do dzieci, młodzieży, grona pedagogicznego oraz rodziców/opiekunów,
- 2) udzielanie wsparcia i pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej uzależnieniem oraz ich rodzicom, a także dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
- 3) wspomagające wychowawcze i edukacyjne funkcje rodziny.

3.15. Publiczne i niepubliczne placówki wsparcia dziennego we Włocławku prowadzone w formie świetlic:

- 1) Świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Zefir” ul. Kaliska 7,
- 2) Świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Zacisze” ul. Zakręt 8/10,
- 3) Świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Zapiecek” ul 3 Maja 6,
- 4) Świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Zorza” ul. Żytnia 58,
- 5) Świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Zachęta” ul. Wieniecka 42
- 6) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – świetlica przy ul. Barskiej 29,
- 7) Parafia pw. Najświętszego Serca Jezusowego – świetlica „Trampolina “,
- 8) Caritas Włocławska Organizacja Pożytku Publicznego prowadząca Świetlicę Caritas
- 9) Związek Harcerstwa Polskiego prowadzący Świetlicę Przygoda.

Świetlice są placówkami wsparcia dziennego, mającymi na celu pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, w której występuje problem alkoholowy, przemoc domowa, nieumiejętność radzenia sobie z wychowaniem dzieci, choroby psychofizyczne. Głównym założeniem placówki jest pomoc dziecku i rodzinie, wsparcie rodziny w zakresie szeroko pojętej pomocy wychowawczej, pedagogicznej, psy-

chologicznej, socjalnej. Świetlica zapewnia swym wychowankom fachową pomoc i opiekę po zajęciach szkolnych, w tym pomoc w odrabianiu zadań domowych, uzupełnianiu zaległości i braków szkolnych, a w okresie wakacji i ferii zimowych jest organizatorem czasu wolnego w różnorodnych formach tj. zajęć plastycznych, sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych. Wychowawcy zajmujący się dziećmi i młodzieżą skupiają się również na podniesieniu poziomu wiedzy podopiecznych na temat radzenia sobie ze stresem, profilaktyki uzależnień i pierwszej pomocy przedmedycznej, niwelowaniu ryzyka wykluczenia społecznego, rozwijaniu zainteresowań oraz poszerzaniu horyzontów dzieci i młodzieży.

3.16. Całodobowe publiczne i niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze we Włocławku

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają podopiecznym całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe - w tym emocjonalne, społeczne, duchowe, a także zapewniają korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i edukacji. Działalność wychowawcza ukierunkowana jest m.in. na kształtowanie właściwych postaw w relacjach interpersonalnych, pomocy w nauce, przygotowania do życia w społeczeństwie. Wychowawcy dbają również o podniesienie poziomu wiedzy podopiecznych na temat radzenia sobie ze stresem. Ważne w pracy placówek opiekuńczo-wychowawczych jest niwelowanie ryzyka wykluczenia społecznego, rozwijanie zainteresowań oraz poszerzanie horyzontów dzieci i młodzieży.

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 „Maluch” ul. Sielska 3 - zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej.
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 „Calineczka” ul. Sielska 3, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 „Nibylandia” - zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej. Pełnią funkcję placówek typu specjalistyczno-terapeutycznych, socjalizacyjnych z miejscami interwencyjnymi i zapewnia miejsca tymczasowego pobytu dla 14 dzieci wymagających specjalistycznej opieki.

W Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1 „Maluch” i nr 2 „Calineczka” realizowany jest „Pro-gram terapii i rehabilitacji dzieci z FAS”. Działania podjęte w ramach „realizacji tego zadania potwierdzają, że dostosowana do potrzeb i deficytów dziecka terapia, jest w stanie zapobiec dodatkowym objawom i następstwom choroby. Ważne jest by działania te, były systematycznie prowadzone przez wyszkolony personel, ponieważ wysoki poziom wiedzy na temat choroby, jej objawów i ograniczeń rozwojowych u dzieci z FAS przekłada się na zniwelowanie następstw choroby.

- 3) Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku, w którego skład wchodzi trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze: jedna przy ul. Łubnej 17 (typu socjalizacyjnego), dwie przy ul. Jasnej 5 (typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi), każda dla czternaściorga dzieci, pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziców.

Centrum Opieki nad Dzieckiem prowadzi działania profilaktyczne dla podopiecznych. Warsztaty i spotkania indywidualne z terapeutą uzależnień mające na celu, kształtowanie i wzmacnianie w wychowankach placówki, społecznie akceptowane postawy, terapię zaburzeń wynikających z wcześniejszych doświadczeń wyniesionych z rodziny z problemem alkoholowym i przemocą domową. Warsztaty dla wychowawców placówki i opiekunów prawnych dzieci, z psychoterapeutą kształtujące postawy i zachowania prozdrowotne dzieci i młodzieży, dotyczące wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych NSP.

- 4) Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej, ul. Leśna 2a.
- 5) Integrycyjny Dom Dziecka „Paulinka”, ul. Pszczela 20.

3.17. Spółdzielnia Socjalna EMPATIA

Zajmuje się działalnością na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji członków i pracowników. Prowadzi działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz członków, pracowników oraz społeczności lokalnej, zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe - w tym emocjonalne, społeczne, duchowe.

3.18. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe, które podejmują działania obejmujące zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu, w oparciu o zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, mogą działać m.in. w sferze ochrony i promocji zdrowia oraz w sferze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Organizacje pozarządowe, realizują zadania publiczne samorządu w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania patologiom społecznym w oparciu o udzielane przez Gminę Miasto Włocławek w ramach realizacji Programu dotacje.

III. Realizatorzy Programu oraz zasady jego realizacji, sposoby finansowania i zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gmina Miasto Włocławek zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a także uzależnień behawioralnych realizuje przy współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami leczniczymi, samorządowymi jednostkami organizacyjnymi oraz innymi podmiotami zajmującymi się ochroną i promocją zdrowia, pomocą społeczną, edukacją, wychowaniem, porządkiem publicznym oraz kulturą i sportem, grupami samopomocowymi. Program uwzględnia współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami społecznymi pod kątem administracyjnym, organizacyjnym i finansowym.

Właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek zajmująca się sprawami zdrowia publicznego i polityki społecznej, koordynuje i zleca przedsięwzięcia związane z realizacją zadań własnych gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii łącznie z nadzorem oraz formalnym i finansowym rozliczeniem zadań zleconych w ramach realizacji Programu.

1. Realizatorzy programu

Do głównych realizatorów Programu należą:

- 1) właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) podmioty lecznicze,
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

- 5) jednostki samorządowe realizujące zadania z zakresu polityki społecznej,
- 6) podmioty wskazane w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W realizacji Programu uczestniczą ponadto:

- 1) placówki systemu oświaty,
- 2) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- 4) instytucje kultury,
- 5) organizacje pozarządowe,
- 6) Komenda Miejska Policji,
- 7) Straż Miejska,
- 8) Sąd Rejonowy i kuratorzy sądowi.

Realizując Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gmina Miasto Włocławek współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problematyką uzależnień i skutków wynikających:

- 1) specjalistów psychoterapii uzależnień,
- 2) terapeutów i instruktorów terapii uzależnień,
- 3) psychologów, pedagogów prowadzących zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym i profilaktycznym w poradniach, placówkach oświatowych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych i świetlicach środowiskowych,
- 4) pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- 5) członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 6) sędziów i kuratorów sądowych,
- 7) funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej.

2. Zasady realizacji i finansowania programu

2.1. Źródłem finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki własne Gminy Miasto Włocławek pochodzące z opłat wnoszonych przez przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu corocznie będą ujęte w budżecie Gminy Miasta Włocławek w dziale 851 „Ochrona zdrowia”, rozdziale 85153 „Zwalczanie narkomanii” oraz w rozdziale 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”. Finansowanie zadań objętych Programem będzie zależne od wysokości środków finansowych zaplanowanych w budżecie Gminy Miasta Włocławek na dany rok budżetowy. Zakres zadań ujętych w Programie będzie weryfikowany w zależności od wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności. Zmiany w planie wydatków dokonywane będą zgodnie z zasadami obowiązującymi przy dokonywaniu zmian w budżecie Gminy Miasta Włocławek -nie będą wymagały zmiany uchwały Rady Miasta Włocławek przyjmującej niniejszy Program. Właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek zajmująca się zdrowiem publicznym i polityką społeczną odpowiedzialny będzie za wydatkowanie tych środków.

2.2. Inicjowanie i koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań własnych miasta z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zawartych w niniejszym Programie, w tym zlecanie realizacji zadań, bieżący nadzór oraz formalne i finansowe

rozliczenie zadań zleconych prowadzi właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek - Referat Zdrowia i Polityki Społecznej.

2.3. Podstawą merytoryczną podejmowanych decyzji o finansowaniu danego zadania jest jego zgodność z założeniami przyjętymi w niniejszym Programie oraz Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na kolejne lata wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

2.4. Zadania realizowane w ramach Programu zlecane będą w trybie obowiązujących przepisów, w szczególności:

- 1) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz.2151),
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939),
- 3) ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1608 z późn.zm.),
- 4) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491),
- 5) ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320)
- 6) ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2024 r., poz. 799),
- 7) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1635),
- 8) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.),
- 9) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- 10) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 423 z późn. zm.),
- 11) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.),
- 12) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.),
- 13) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1936).

2.5. Realizacja Programu następuje:

- 1) poprzez zakup towarów i usług bezpośrednio przez właściwą merytorycznie komórkę organizacyjną Urzędu Miasta Włocławek,
- 2) poprzez powierzenie zadania jednostkom organizacyjnym gminy, wydzielając w budżecie środki dla tych jednostek,
- 3) w postaci udzielania dotacji celowych na realizację zadań,
- 4) poprzez zlecenie realizacji zadań.

3. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włocławku

Za pracę obejmującą zakres określony w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) za udział w posiedzeniu ogólnym problemowym - 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia danego roku kalendarzowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;

- 2) za udział w posiedzeniu zespołowym dotyczącym czynności zmierzających do zastosowania leczenia odwykowego u osób nadużywających alkoholu - 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia danego roku kalendarzowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 3) za kontrolę jednego punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w zakresie przestrzegania warunków i zasad sprzedaży - 4% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia danego roku kalendarzowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 4) za udział w posiedzeniu zwołanym w celu wydania opinii dotyczącej wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych - 4% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia danego roku kalendarzowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 5) za przeprowadzenie wizji jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w zakresie zgodności jego lokalizacji z zasadami określonymi w uchwałach Rady Miasta Włocławek – 1,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia danego roku kalendarzowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 6) łączne wynagrodzenie z tytułu wykonywania czynności określonych w pkt 1-5 nie może przekroczyć w skali miesiąca 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia danego roku kalendarzowego;
- 7) wynagrodzenie, o którym mowa w pkt.1-5 zaokrągla się do pełnych złotych;
- 8) członkowi Komisji, będącemu jednocześnie pracownikiem jednostki organizacyjnej Urzędu Miasta Włocławek, przysługuje wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 1, 2, 3, 4 i 5, jeżeli czynności, o których mowa w pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 wykonywał poza ustalonym wymiarem czasu pracy określonym przez pracodawcę;
- 9) wynagrodzenie za udział w pracach Komisji w danym miesiącu wypłacane jest na podstawie imiennych list obecności, w terminie do 15 dnia następnego miesiąca;
- 10) członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów z tytułu wyjazdów poza teren miasta celem realizacji zadań MKRPA oraz udziału w szkoleniach i konferencjach według tych samych zasad jak pracownikom Urzędu Miasta Włocławek.

IV. Priorytety, cele i zadania Programu oraz sposoby realizacji poszczególnych zadań.

Przedstawione poniżej priorytet, cele i zadania Programu służą realizacji celu operacyjnego nr 2 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025: profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Priorytet programu:

Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują, wzmocnienie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów.

Problemy społeczne, rodzinne i dotyczące poszczególnych osób, wynikające ze szkodliwego używania, nadużywania, czy chorobliwego używania alkoholu, narkotyków, Nowych Substancji Psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych są złożone. Przenikają wiele sfer życia całych społeczeństw, rodzin i jednostek.

Metodyczna i skoordynowana realizacja poszczególnych zadań Programu jest gwarantem lepszego wykorzystania potencjału istniejących w mieście Włocławek struktur organizacyjnych. Pełniejszego

wykorzystania zasobów oraz uniknięcie dublowania aktywności, w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień, a także edukacji zdrowia.

Cel główny Programu:

Ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych spożywania napojów alkoholowych oraz używania innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Włocławka.

Cel główny Programu realizowany będzie na trzech poziomach wsparcia:

- 1) **indywidualnym** – poprzez profilaktykę wskazującą, terapię, interwencję, rehabilitację, wsparcie psychologiczne;
- 2) **grupowym** – poprzez profilaktykę uniwersalną, profilaktykę selektywną, badania, szkolenia, działania nakierowane na ograniczenie dostępności napojów alkoholowych oraz ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z nadużywaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, a także edukację publiczną dotyczącą problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych;
- 3) **systemowym** – poprzez podejmowanie działań opiekuńczych, animacyjnych i wspierających nakierowanych na ogół społeczności Miasta Włocławka, rodziny oraz osoby z problemami alkoholowymi i używające środki odurzające, substancje psychotropowe, NSP.

W ramach podjęcia działań w następujących obszarach:

- 1) Profilaktyki uniwersalnej adresowanej do wszystkich mieszkańców Włocławka.
- 2) Profilaktyki selektywnej adresowanej do osób i grup, które ze względu na sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych i uzależniania od substancji psychoaktywnych.
- 3) Profilaktyki wskazującej ukierunkowanej na osoby demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych i uzależniania od substancji psychoaktywnych.
- 4) Terapii dla osób wymagających specjalistycznej pomocy, pijących w sposób szkodliwy, uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
- 5) Rehabilitacji, readaptacji i reintegracji poprzez udzielanie wsparcia psychologicznego, socjalnego i społecznego.

Cele szczegółowe, których realizacja będzie prowadziła do osiągnięcia celu głównego:

- 1) ograniczenia szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu;
- 2) ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- 3) ograniczenia zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież;
- 4) ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom;
- 5) ograniczenia przypadków naruszeń prawa w związku nadużywaniem alkoholu, narkotyków i Nowych Substancji Psychoaktywnych;

- 6) kształtowania właściwych postaw oraz wzbogacanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, zażywaniem substancji psychoaktywnych i uzależnieniami behawioralnym m.in. poprzez realizację programów profilaktyki uniwersalnej, z uwzględnieniem wszystkich poziomów edukacji szkolnej;
- 7) kształtowania właściwych postaw oraz zachowań, m.in. poprzez realizację programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w tym przez wspieranie działalności profilaktyczno-wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, a także podejmowanie działań adresowanych do młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających;
- 8) podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów wynikających z uzależnień behawioralnych i używania substancji psychoaktywnych, a także możliwości zapobiegania tym zjawiskom;
- 9) rozwijanie i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń;
- 10) podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.

Cele założone do osiągnięcia w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w obszarze przeciwdziałania narkomanii i zapobiegania uzależnieniom behawioralnym uzupełniają się i przenikają nawzajem, stanowią zwarty zbiór zadań całego Programu.

Kierując się wskazówkami udzielanymi samorządom przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Program realizowany będzie w oparciu o wykorzystanie następujących strategii:

- 1) **informacyjną** – realizowaną na każdym poziomie zagrożeń, jej celem jest informowanie o skutkach zachowań ryzykownych i umożliwiającą dokonywania racjonalnych wyborów. Zakłada ona, iż dostarczanie informacji o skutkach zachowań negatywnych powoduje zmianę postawy i zaniechanie zachowań ryzykownych;
- 2) **edukacyjną** – kładącą nacisk na umiejętność dokonywania racjonalnych wyborów, obronę własnego zdania, rozwijanie akceptacji, dojrzenia i rozwoju, zmierzającą do kształtowania osoby, która posiada własne zdanie, preferujące zdrowy styl życia, akceptujące swoją tożsamość i umie pomagać innym;
- 3) **alternatyw** – polegającą na kształtowaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz proponowaniu alternatywnych/zdrowych sposobów spędzania wolnego czasu bez sięgania po używki. Jej celem jest pomoc w zaspokajaniu potrzeby sukcesu, satysfakcji oraz przynależności do grupy;
- 4) **interwencyjną** – skupiającą się na wsparciu w sytuacjach trudnych oraz udzielaniu specjalistycznej pomocy osobom jej potrzebującym, oraz ich rodzinom;
- 5) **zmniejszania szkód** – mającą na celu redukcję szkód indywidualnych oraz społeczeństwa poprzez zmniejszanie zagrożenia, jakie niosą ze sobą zachowania ryzykowne;

Zadania programu:

Zadanie nr 1	Zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz zapewnienie ciągłości tej pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
<p>Według Rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Poziom finansowania świadczeń zdrowotnych, w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu Narodowy Fundusz Zdrowia zabezpiecza najczęściej na poziomie podstawowego programu psychoterapii uzależnienia lub tylko części świadczeń w ramach programu podstawowego.</p> <p>Artykuł 21 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje, że leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest bezpłatne i odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej.</p> <p>Zadaniem samorządu jest realizacja działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Dostępność i jakość profesjonalnej terapii są warunkiem skuteczności wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem uzależnień i ich rodzin.</p>	
Cel ogólny	Terapia dla osób wymagających specjalistycznej pomocy, pijących w sposób szkodliwy, uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu; 2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 3. Rozwijanie i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń.
Zadanie będzie realizowane poprzez:	Realizatorzy:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie świadczeń pomocowych, terapeutycznych, postrehabilitacyjnych, zapobiegawczych, integracyjnych realizowanych w placówkach ambulatoryjnych i stacjonarnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, pijących szkodliwie, Dorosłych Dzieci Alkoholików (m.in. nie finansowanych przez NFZ). 2. Finansowanie świadczeń pomocowych, z zakresu terapii uzależnień dla dzieci, młodzieży i ich rodziców/opiekunów. 	<p>Właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek</p> <p>Podmioty lecznicze</p> <p>Zakład Karny we Włocławku</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>

<ol style="list-style-type: none"> 3. Wspieranie i finansowanie działań terapeutycznych (nie finansowanych na podstawie odrębnych przepisów) prowadzonych dla uzależnionych od alkoholu mieszkańców Włocławka, osadzonych w Zakładzie Karnym we Włocławku. 4. Wspieranie działań prowadzonych poza placówkami leczenia uzależnień, na rzecz osób problemowo używających substancji psychoaktywnych oraz osób uzależnionych przebywających w domach pomocy społecznej. 5. Dofinansowywanie szkoleń terapeutów w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego, służących podnoszeniu jakości pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej udzielanej w ramach realizacji Programu. 6. Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie stosowania metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji w zakresie uzależnień. 7. Udzielanie wsparcia finansowego podmiotom leczniczym prowadzącym terapię, w zakresie tworzenia oraz poprawy warunków bazy lokalowej i wyposażenia w celu zapewnienia ciągłości udzielania pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem 	
Wskaźniki realizacji zadania:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba mieszkańców Włocławka, uczestniczących w programach terapeutycznych i postrehabilitacyjnych, z zakresu psychoterapii dla uzależnionych i współuzależnionych. 2. Liczba udzielonych świadczeń pomocowych, z zakresu terapii uzależnień dla dzieci, młodzieży i ich rodziców/opiekunów. 3. Liczba osób korzystających z działań terapeutycznych realizowanych dla mieszkańców Włocławka, osadzonych w Zakładzie Karnym we Włocławku. 4. Liczba działań i osób w nich uczestniczących zrealizowanych w Domach Pomocy Społecznej. 5. Liczba szkoleń i uczestników, w których brali udział terapeuci, lekarze i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej. 6. Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. 	

Zadanie nr 2	Pomoc psychospołeczna i prawna, w szczególności ochrona przed przemocą domową udzielana rodzinom, w których występuje ten problem oraz prowadzenie działań ukierunkowanych na zapobieganie i ograniczenie skutków społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu i innymi uzależnieniami.
<p>Osoby borykające się z problemem uzależnienia jak również ich rodziny, podlegają destrukcyjnym skutkom długotrwałego oddziaływania alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. Zaburzone funkcjonowanie rodziny niszcząco wpływa na rozwój psychofizyczny i emocjonalny dzieci. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodziny. Konsekwencją życia z osobą uzależnioną jest współuzależnienie. Wynika ono z wytworzenia przez jednostkę wewnętrznych mechanizmów przystosowania się do sytuacji problemowej występującej w rodzinie. Negatywne konsekwencje nadużywania alkoholu wymagają szeregu kompleksowych oddziaływań, mających na celu poprawę funkcjonowania rodzin poprzez poradnictwo, działania terapeutyczne oraz edukacyjne skierowanych do wszystkich członków rodziny.</p> <p>Część działań realizowanych w ramach zadania stanowić będzie kontynuację podejmowanych we wcześniejszych latach przedsięwzięć, których odbiorcami były dzieci i młodzież wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz dzieci z rodzin prawidłowo funkcjonujących. Działania te wypracowują w odbiorcach zdrowe formy spędzania wolnego czasu, zdrowy styl życia, jak również umiejętności rozpoznawania oraz zaspokajania indywidualnych potrzeb rozwojowych.</p> <p>W ramach zadania realizowane będą działania mające na celu zapobieganie przemocą, przez doskonalenie systemu działań ograniczających jej przejawy. Udzielanie pomocy specjalistycznej osobom, które doświadczyły przemoc domowej.</p>	
Cel ogólny	Zapobieganie i ograniczanie skutków społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu i innymi uzależnieniami.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie właściwych postaw oraz zachowań, m.in. poprzez realizację programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w tym przez wspieranie działalności profilaktyczno-wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, a także podejmowanie działań adresowanych do młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających. 2. Ograniczanie zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. 3. Ograniczanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom.
Zadanie będzie realizowane poprzez:	Realizatorzy:
1. Prowadzenie działań wspierających rodziny i środowiska zmarginalizowane, które są zagrożone wykluczeniem społecznym i niewydolne w sprawach opiekuńczo wychowawczych, w tym realizacja programów wczesnej interwencji	Właściwa merytorycznie Komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek Miejska Komisja Rozwiązywania

<p>i profilaktyki selektywnej, pomoc psychospołeczna i prawna, ochrona przed przemocą i uwzględnienie ochrony i promocji zdrowia psychicznego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Prowadzenie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, b) prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, c) prowadzenie rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych motywujących do podjęcia terapii kierowanej do współuzależnionych, d) kierowanie osób nadużywających alkoholu do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, e) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania wobec osób uzależnionych od alkoholu. 3. Dofinansowanie działalności świetlic dla dzieci i młodzieży (placówek wsparcia dziennego), w tym m.in. w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) bieżących kosztów funkcjonowania, b) wynagrodzenia pracowników świetlic, c) poprawy warunków funkcjonowania poprzez dostosowanie oraz wyposażenie pomieszczeń, zapewnienie materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji zadań, d) dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic. 4. Wdrażanie profilaktyki selektywnej i programów wczesnej interwencji dla młodzieży upijającej się oraz eksperymentującej z alkoholem, substancjami psychotropowymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. 5. Organizacja i dofinansowanie wyjazdowych form wypoczynku letniego dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych i zagrożonych problemem uzależnień, podczas których realizowane są programy socjoterapeutyczne lub programy profilaktyczne. 6. Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień oraz z zakresu prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych. 7. Organizowanie i finansowanie superwizji, doradztwa merytorycznego dla pracowników udzielających pomocy psychologicznej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień oraz wychowawców w świetlicach. 	<p>Problemów Alkoholowych</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p> <p>Organizacje Pozarządowe</p> <p>Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Maluch”</p>
--	---

<p>8. Prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w ciąży oraz realizacja programów na rzecz dzieci z FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) oraz ich rodziców/opiekunów.</p> <p>9. Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wynikającej z nadużywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, m. in. poprzez wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”, w tym współudział w finansowaniu bezpłatnego telefonu dla ofiar przemocy „Niebieska Linia” w województwie kujawsko-pomorskim, prowadzenie poradnictwa i grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz przygotowywanie kadr instytucji i organizacji społecznych pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	
Wskaźniki realizacji zadania:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zgłoszonych do MKRPA w celu rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia, skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, skierowanych do sądu. 2. Liczba osób z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wspierająco-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu przez ich bliskich. 3. Liczba młodzieży uczestniczącej w programach profilaktyczno-interwencyjnych. 4. Liczba dzieci korzystających z programów i zajęć o charakterze profilaktycznym organizowanych w świetlicach, dożywiania w świetlicach, pobytu w świetlicach w okresie wakacji letnich. 5. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w wypoczynku letnim z programem socjoterapeutycznym. 6. Liczba organizacji pozarządowych zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych. 7. Liczba działań i dzieci objętych pomocą w ramach realizacji programów na rzecz dzieci z FASD. 8. Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” przez każdą z instytucji zobowiązanych do wszczęcia tej procedury. 	

Zadanie 3	<p>Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych oraz związanych z nimi zachowań ryzykownych i problemów społecznych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>
<p>Profilaktyka uzależnień prowadzona wśród dzieci i młodzieży stanowić będzie zespół interdyscyplinarnych działań wzmacniających czynniki chroniące oraz eliminujące czynniki ryzyka. W ramach zadania realizowane będą długoterminowe i kompleksowe działania profilaktyczne, którymi objęte zostaną dzieci i młodzież. Działania profilaktyczne skierowane zostaną również do rodziców, a dotyczyć będą odpowiedzialnego podejścia do problematyki spożywania napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież. Wykorzystywane będą w szczególności rekomendowane programy profilaktyczne oparte na skutecznych strategiach oddziaływań oraz organizowane szkolenia dla osób pracujących z dziećmi, dotyczące efektywnych sposobów przekazywania wiedzy na temat uzależnień, wskazywania alternatywnych wzorców spędzania wolnego czasu, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem problemów. Wspierane oraz realizowane będą działania profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.</p> <p>Stałe prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej, promującej zdrowy styl życia oraz utrwalanie postaw abstynenckich, szczególnie wśród ludzi młodych jest istotnym działaniem ze względu na odświeżanie wiedzy społecznej i uwrażliwianie ogółu społeczności.</p> <p>W ramach zadania będą również realizowane projekty edukacyjno-informacyjne mające na celu przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych oraz działania z zakresu wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób nadużywających alkoholu w sposób ryzykowny i szkodliwy. Prowadzona będzie diagnoza problemów alkoholowych oraz ewaluacja działań profilaktycznych.</p>	
Cel ogólny	Zmniejszenie skali zjawiska problemów uzależnień mieszkańców Włocławka przez zachowania prozdrowotne i uczestnictwo edukacji i działaniach profilaktycznych.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost wiedzy i kompetencji oraz upowszechnianie informacji w zakresie uzależnień lub innych zachowań ryzykownych. 2. Rozwój oferty profilaktycznej sprzyjającej kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych skierowanej do mieszkańców Włocławka 3. Ograniczenia zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
Zadanie będzie realizowane poprzez:	Realizatorzy:
1. Realizowanie programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych w tym prowadzących do uzależ-	<p>Właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek</p> <p>Centrum Opieki nad Dzieckiem</p>

<p>nień behawioralnych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w szczególności w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Prowadzenie edukacji publicznej, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) na temat zagrożeń i szkód wynikających ze spożywania alkoholu, używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz produktów leczniczych stosowanych z powodów pozamedycznych, oraz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, b) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań terapeutycznych, profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych oraz ich rodzin. 3. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych przez samorząd w ramach realizacji Programu, w tym opracowywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych dot. problematyki uzależnień i związanych z nimi zagrożeń. 4. Prowadzenie działań uzupełniających programy profilaktyczne w formie warsztatów multimedialnych, form teatralnych i innych działań wspierających. 5. Wspieranie przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym organizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. 6. Podejmowanie działalności profilaktycznej w środowisku codziennego funkcjonowania dzieci i młodzieży, zwłaszcza poza zajęciami szkolnymi, w tym m.in. poprzez działania prowadzone metodą streetworkingu, tworzenie i prowadzenie klubów młodzieżowych itp. 7. Organizowanie i dofinansowanie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież promujących styl życia wolny od uzależnień, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) półkolonii z programem profilaktycznym, b) zajęć pozalekcyjnych, w tym również pozalekcyjnych zajęć sportowych stanowiących rozszerzenie programów profilaktycznych, a także wyposażenie placówek i organizacji prowadzących zajęcia w sprzęt wykorzystywany przy realizacji zajęć. 	<p>Wrocławskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu</p> <p>Organizacje Pozarządowe</p>
---	--

<ol style="list-style-type: none"> 8. Wspieranie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych oraz zaangażowanie ich w działania profilaktyczne na rzecz dzieci i młodzieży. 9. Prowadzenie i wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, w tym lokalnych kampanii informacyjnych i programów edukacyjnych skierowanych do osób, które prowadziły pojazdy, będąc pod wpływem alkoholu. 10. Aktywny udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych, w zakresie problematyki uzależnień kierowanych do poszczególnych środowisk i ogółu społeczności lokalnej. 11. Wspieranie i organizowanie lokalnych akcji i kampanii informacyjnych o charakterze prewencyjnym, skierowanych do mieszkańców miasta, w tym imprez związanych z profilaktyką uzależnień i promujących zdrowy styl życia (np. obchodów lokalnych dni trzeźwości, happeningów, konkursów). 	
Wskaźniki realizacji zadania:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba programów profilaktycznych realizowanych w środowisku nauczania i wychowania. 2. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych. 3. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w kampaniach profilaktycznych promujących zdrowy styl życia. 4. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w wypoczynku z programem profilaktycznym. 5. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, w tym również sportowych, których realizacja odbyła się w ramach Programu. 6. Liczba opracowanych materiałów edukacyjno-informacyjnych. 	

Zadanie nr 4.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.	
<p>Ważnym partnerem w realizacji Programu są instytucje, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które od wielu lat są zaangażowane w działania z zakresu profilaktyki oraz problematyki uzależnień. Ważne będzie wsparcie działalności stowarzyszeń abstynenckich, których działania stanowią istotną ofertę pomocową dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin. Działania podejmowane przez wymienione powyżej podmioty mają wpływ na zwiększenie liczby osób utrzymujących abstynencję. Oddziaływania prowadzone przez stowarzyszenia zapobiegają wykluczeniu społecznemu i zapewniają integrację społeczną osobom z problemem alkoholowym, poza tym podejmowanie działalności społecznej jest istotnym elementem w procesie zdrowienia.</p>		
Cel ogólny	Rozwijanie i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.	
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzbogacanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, zażywaniem substancji psychoaktywnych i uzależnieniami behawioralnymi. 2. Wzmacnianie współpracy podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom. 3. Podniesienie jakości skoordynowania i zintegrowania działań podejmowanych przez realizatorów Programu. 	
Zadanie będzie realizowane poprzez:		Realizatorzy:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie finansowe działań statutowych realizowanych przez stowarzyszenia i kluby abstynenckie funkcjonujące na terenie miasta oraz inne organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Włocławka w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. 2. Udzielanie pomocy merytorycznej i promowanie działań prowadzonych przez instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające w obszarze problematyki uzależnień. 3. Organizowanie spotkań, w tym konferencji i szkoleń w celu wymiany doświadczeń i wypracowania kierunków działań w obszarze profilaktyki uzależnień. 4. Promowanie dobrych praktyk w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. 5. Wspieranie przedsięwzięć edukacyjno-profilaktycznych dotyczących w szczególności skutków i szkód wynikających ze spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, podejmowanych przez Policję i 		<p>Właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek</p> <p>Organizacje Pozarządowe</p>

<p>Straż Miejską ze szczególnym uwzględnieniem działań w środowisku dzieci i młodzieży, przestrzeni publicznej oraz skierowanych do uczestników ruchu drogowego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Zakup pomocy dydaktycznych i materiałów pomocniczych, prenumerata i zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji na potrzeby koordynatorów i realizatorów Programu z przeznaczeniem na realizację zadań Programu. 7. Uzupelnienie wyposażenia jednostek podejmujących interwencje wobec osób nietrzeźwych w artykuły i sprzęty niezbędne do działań prewencyjnych i profilaktycznych. 8. Rozliczanie diet oraz zwrot kosztów podróży służbowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, związanych z realizowanymi w ramach Programu zadaniami, w tym udział w różnych formach szkoleniowych podnoszących kompetencje osób realizujących zadania Programu. 	
Wskaźniki realizacji zadania:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba stowarzyszeń i klubów abstynenta funkcjonujących na terenie miasta Włocławka. 2. Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, seminariów i ich uczestników. 3. Liczba przedsięwzięć i ich uczestników realizowanych przez Komendę Miejską Policji. 4. Liczba przedsięwzięć i ich uczestników realizowanych przez Straż Miejską. 5. Liczba organizacji pozarządowych którym zlecono realizację zadań publicznych w ramach realizacji Programu, projektów przez nie realizowanych oraz liczba osób w nich uczestniczących. 6. Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w Policyjnej Izbie Zatrzymań i w Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie. 	

Zadanie nr 5.	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych i ich rodzin.	
<p>Samorządy gminne zobowiązane są wspierać zatrudnienie socjalne poprzez organizowanie i finansowanie centrów lub klubów integracji społecznej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.</p> <p>Na terenie miasta prowadzony jest Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Kontynuowane będą działania post-terapeutyczne i rehabilitacyjne, zatrudnieniowe i samopomocowe mające na celu aktywizację zawodową, społeczną oraz usamodzielnienie osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, ich rodzin oraz innych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w związku z uzależnieniami i innymi zjawiskami patologicznymi. Uzupełnieniem działań środowiskowych oraz pracy socjalnej są przedsięwzięcia podejmowane w ramach metody CAL - centrum aktywności lokalnej, które służą pobudzaniu aktywności społecznej prowadzącej do samoorganizowania się w celu rozwiązywania konkretnych problemów danej społeczności.</p>		
Cel ogólny	Zwiększanie dostępności działań podejmowanych w obszarze redukcji szkód i rehabilitacji społecznej i zawodowej.	
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowania właściwych postaw społecznych u osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 2. Poprawa jakości życia i funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3. Ograniczanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych. 4. Wypracowanie w osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym umiejętności aktywnego poszukiwania rozwiązań problemów. 5. Aktywizacja społeczności lokalnej. 	
Zadanie będzie realizowane poprzez:		Realizatorzy:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej MOPR wzmacniającego miejski system zabezpieczenia socjalnego, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych i ich rodzin oraz innych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w związku z uzależnieniami i innymi zjawiskami patologicznymi m.in. przez dofinansowywanie działalności bieżącej (wydatki rzeczowe). 2. Wsparcie działań realizowanych metodą CAL - centrum aktywności lokalnej. Animowanie i koordynowanie działań ak- 		Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

tywizacyjnych skierowanych do osób z rodzin dysfunkcyjnych oraz włączanie tych osób do pracy na rzecz społeczności lokalnej.	
Wskaźniki realizacji zadania:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba działań realizowanych przez Klub Integracji Społecznej i osób biorących w nich udział. 2. Liczba działań realizowanych metodą centrum aktywności lokalnej i osób biorących w nich udział.	

Zadanie nr 6.	Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności środków psychoaktywnych.	
Organy samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także do przeciwdziałania narkomanii oraz zażywania substancji psychoaktywnych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.		
Cel ogólny	Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz zmiana struktury ich spożywania.	
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu. 2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 3. Rozwijanie i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. 	
Zadanie będzie realizowane poprzez:		Realizatorzy:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. 2. Przestrzeganie uchwał Rady Miasta dotyczących ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych. 3. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do właścicieli placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i sprzedawców mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^f i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego. 		<p>Właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek</p> <p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
Wskaźniki realizacji zadania:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodna z ustalonymi limitami. 2. Liczba przeprowadzonych kontroli, w tym przez Straż Miejską, Policję i MKRPA. 		

3. Liczba interwencji dot. naruszania przepisów związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych.
4. Liczba sprzedawców napojów alkoholowych biorących udział w szkoleniach.

Rozdział V. Monitorowanie realizacji Programu oraz sprawozdawczość.

Za realizację Programu odpowiada merytoryczna komórka Urzędu Miasta zajmująca się zdrowiem publicznym i polityką społeczną, przy ścisłej współpracy z jednostkami miejskimi, instytucjami i organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania Programu.

Monitorowanie realizacji Programu jest zadaniem złożonym zarówno z uwagi na zakres zadań jak i liczbę podmiotów realizujących jego założenia. Wykonywanie monitoringu obejmować będzie takie czynności, jak wizytacje i kontrole w czasie realizacji poszczególnych działań Programu, gromadzenie i analizę zbiorczych danych i prezentowanie pozyskanych danych ilościowych i jakościowych.

Celem monitoringu będzie zapewnienie rzetelnych informacji, które pozwolą na śledzenie postępów prac oraz umożliwią weryfikację poziomu wykonywania zaplanowanych zadań i podjęcie działań naprawczych, bądź podnoszących jakość realizacji Programu.

Monitoring Programu, będzie odpowiedzią na potrzeby kontroli wewnętrznej i sprawozdawczości, systematyczne kontrolowanie przebiegu podejmowanych działań poprawności ich realizacji i zgodności z przepisami prawa oraz bieżąca obserwacja osiągniętych wskaźników.

Koordinator Programu będzie pozyskiwał dane od realizatorów zgodnie z przyjętym harmonogramem raportowania (nie rzadziej niż dwa razy w roku). Zebrane dane będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania raportów wewnętrznych, zarówno na potrzeby samych realizatorów, w celu redystrybucji informacji, oraz opracowania wymaganych sprawozdań przekazywanych do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Rady Miasta i innych instytucji czy organizacji.

Monitoring na potrzeby diagnostyczne odnosić się będzie do gromadzenia danych i informacji zwrotnych pozyskiwanych od realizatorów, partnerów, adresatów Programu oraz ze środowiska lokalnego. Zostaną one wykorzystane do aktualizacji wiedzy na temat istoty i rozmiarów problemów uzależnień w skali lokalnej oraz trendów rozwojowych, a także inwentaryzację zasobów, jakimi dysponuje Miasto Włocławek.

Monitoring na potrzeby planistyczne umożliwi pozyskanie niezbędnych informacji służących budowaniu strategii działania w kolejnych latach, z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji z diagnozy.

Monitoring na potrzeby ewaluacji będzie kluczowym źródłem informacji dla bieżącej oceny wewnętrznej oraz ewaluacji zewnętrznej. Obejmować będzie w szczególności kontynuowanie pogłębionych badań społecznych w zakresie diagnozy i prognozy problemów uzależnień.

Monitoring i kontrola efektywności prowadzone będą poprzez opracowywanie sprawozdań dla:

- 1) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 2) Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do 15 kwietnia każdego kolejnego roku kalendarzowego;
- 3) Rady Miasta Włocławek do 30 czerwca każdego kolejnego roku kalendarzowego;
- 4) Wojewody Kujawsko – Pomorskiego;
- 5) Sprawozdanie finansowe z realizacji Programu, będzie integralną częścią rocznego sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Miasta Włocławek przedstawianego Radzie Miasta Włocławek przez Prezydenta Miasta Włocławek.

Głównymi narzędziami ewaluacji Programu będą:

- 1) Wskaźniki realizacji poszczególnych zadań Programu.

- 2) Systematyczne zbieranie i analiza danych dotyczących realizacji poszczególnych zadań w ramach Programu.
- 3) Systematyczne monitorowanie i kontrola sposobu wykonania zadań ujętych w Programie pod względem jakości realizacji, czasu realizacji i zgodności z przyjętymi założeniami.
- 4) Coroczny Raport z wykonania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- 5) Sprawozdania zewnętrzne dla Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- 6) Dodatkowymi wskaźnikami realizacji Programu, oprócz wskaźników odnoszących się do poszczególnych obszarów (zadań), będą:
  - a) liczba działań zrealizowanych w ramach danego zadania,
  - b) liczba podmiotów podejmujących działania w ramach Programu, w tym organizacji pozarządowych,
  - c) wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację poszczególnych zadań.

PREZYDENT MIASTA
Wyszczół Kukucki
Wyszczół Kukucki

Opracowanie- Referat Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Włocławek

GŁÓWNY SPECJALISTA

PRACOWNIK REFERATU

p.o. DYREKTORA WYDZIAŁU

Marta Molewska
Marta Molewska

Joanna Kowalewska
Joanna Kowalewska

Anna Flejka
Anna Flejka